SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

712.21

Magyar Nemzet

Szerda, 1973. július 18. Magyar

SZIGETI VESZEDELMEK

A Margitsziget sorsát és jövőjét érintő két eseményről tudósítottuk a minap olvasóinkat. Az első azt a közlekedési döntést ismertette, amely szeptember 15-től kitiltja a személy- és teherautókat Budapest dunai ősparkjából; ebből a pázsitos, platános oázisból, a természetnek a nagyváros szívében aránylag még egészségesen megmaradt darabjából. A másik arról a bonyodalomról számolt be, amely a szigeti gyógyfürdő- és gyógyszálló terve körül keletkezett, s azzal a veszéllyel fenyeget, hogy a már amúgy is rendkívül elhúzódott előkészítő szakaszt még tovább hosszabbítja, késleltetvén ennek az alapvető fontosságú gyógy-idegenforgalmi létesítménynek a megvalósulását.

Amilyen örvendetes a gépkocsiforgalom korlátozása a Szigeten — hiszen a robbanómotorok kipufogó gázai egyre több kárt okoztak a növényzetben, mérgezték az üdülőterület levegőjét, rontották sajátos mikroklímáját, zavarták pihentető csendjét — annyira nyugtalanító a gyógyfürdő-gyógyszálló körüli vita. Az Ybl-fürdő helyére tervezett korszerű gyógy-idegenforgalmi bázis épületegyüttesének a tervét *1970 májusában* egy nagytekintélyű szakemberekből álló zsüri elfogadta, száztízezer forintos első díjjal jutalmazta; leszögezvén, hogy a tervező kifogástalan munkát végzett, eleget tett a pályázat előírásainak, messzemenően tekintettel volt arra az alapvető feltételre, hogy az épülettömeg harmonikusan illeszkedjék a szigeti tájba, magassága ne emelkedjék a környező ősfák lombkoronájáig.

E döntés után *három évvel* a közben elkészült teljes tervdokumentáció a fővárosi tanács városrendezési és építészeti főosztálya által összehívott bíráló bizottság elé került, amely súlyos kifogásokat emelt *az egész építészeti megoldás ellen.* A zsüri által első díjra érdemesített terven némi változtatás ugyan történt a programkészítés során — valamivel növelték az alapterületet és a magasságot is, nem emelkedve persze a lombkorona szintjéig, hiszen ezzel a pályázati kiírás egyik feltételét szegték volna meg utólag —, a fővárosi bizottság azonban *általában* találja elfogadhatatlannak az építészeti megoldást, mert a tervező kortalan architektúrát hozott létre, amelyből hiányzanak az utóbbi egy-két évtized építészeti eredményei. Ezt tartják fő hibájának, ezért új konstrukció kialakítását kívánják, ami a gyógyfürdőegyüttes megépítésének még további elhúzódását, nagy idő- és anyagi veszteséget jelentene.

A *Magyar Nemzet* minden adott esetben határozottan szót emelt *a Sziget táji védelme* érdekében; növényzetének, üdülőterületi jellegének, hangulatának megóvásáért, csendjéért, tisztaságáért, békés oázis szerepének őrzéséért. Mi tiltakoztunk elsőnek a Szigetre tervezett toronyszálló ellen, a tájkép méreteinek, arányainak megsértése okán, s ha a most szóban levő pályázat felett döntő tekintélyes zsüri három évvel ezelőtt hoz olyan határozatot, hogy a tervezett objektum nem való a szigetre, mert „nincs karaktere", „bárhol felépíthető lenne", „építészetileg kidolgozatlan", akkor ezt a szakvéleményt nagy helyesléssel vettük volna tudomásul. De hogy a megvalósításnak már ilyen előre haladott állapotában — a tervet jónak, a szigeti környezetbe harmonikusan illeszkedőnek találó eredeti zsüridöntéssel ellentétben — egy másik bíráló szerv most mindent rossznak találjon, s egy teljesen új konstrukció kialakítását kívánja meg, afölött nagyon csóválni kell a fejünket. Nemcsak azért, mert nyilvánvaló lett, hogy valami nem tökéletes az építésrendészeti mechanizmus körül, hanem azért is, mert amilyen indokolt és hasznos lett volna egy ilyen kontrollbírálat a pályadíjat odaítélő zsüridöntés idején, olyan mértékben válhat most újabb időveszteség forrásává, a kivitelezés megkezdésének akadályává.

Temérdek időt veszteget tünk el máris gyógyvízkincsünk valutát hozó értékesítését illetően. Legalább egy negyedszázadot! Nekünk nincs tengerünk, nincsenek magas hegységeink, *egyetlen olyan adottságunk van, ami a nemzetközi idegenforgalomban versenyképessé tesz bennünket, s ez a gyógyvizekben való rendkívüli gazdagságunk.* E téren első helyen állunk Európában 328 minősített gyógyforrással, mögöttünk Olaszország és Spanyolország következik, majd Franciaország.

A második világháború előtt Budapestnek évente huszonötharmincezer külföldi gyógyvendége volt, s ennek folytán olyan európai híre, hogy a Nemzetközi Fürdőügyi Szövetség 1937-ben Budapestet jelölte ki állandó székhelyéül az alábbi indokolással: „Egyetlen város sem tarthat igényt több joggal arra, hogy a Nemzetközi Fürdőügyi Szövetség székhelye legyen, mint Budapest, amelyet a természet pazar bőkezűséggel halmozott el kitűnő gyógyvizekkel, páratlan természeti szépségekkel. Amellett Budapest magas orvosi felkészültsége, gyógyintézeteinek kitűnő felszerelése, a tudományos kutatás magas színvonala méltóvá teszi, hogy a gyógyfürdők nemzetközi ügyeit innen irányítsák".

Az 1930-as évek végén a budapesti gyógyfürdők 20 millió dollár tiszta jövedelmet hoztak egy esztendőben, ma az egész ország gyógyvendégforgalma legfeljebb 1,5 millió dollárt tesz ki (és hogy aránylik az akkori dollár a mai-hoz?!).

Hagytuk fürdőinket tönkremenni, lezülleni, az új szállodákat a gyógyhelyektől távol építettük meg, úgy hogy „egészségügyi idegenforgalmi propagandánk ma *a jelentkező külföldiek eltanácsolásában* merül ki" — miként egyik kiváló orvosprofesszorunk keserűen panaszolta. Még Hévízt sem ajánlhatjuk, hiszen szállodák egész sora épült ugyan a Balaton mentén háromhónapos hasznosításra, de ahol egész évben jól jövedelmezően üzemeltethető volna — vagyis többek között Hévízen —, ott még mindig csak a tervezésnél tartunk. Mert egyebek közt méltánylásra talált olyan elképesztő érv, hogy a mozgásszervi betegeket — akiknek a legkisebb helyváltoztatás is gyötrelmeket okoz — a keszthelyi Helikon-szállóból is át lehet szállítani Hévízre — és persze onnan vissza.

Vagy gyógyfürdőink színvonala nem felel meg tehát a nemzetközi követelményeknek vagy a szükséges szállodakapacitás hiányzik. Ausztriának összesen huszonöt gyógyvízelőfordulása van — ebből mindössze öt a melegebb 25 fokosnál —, az országot felkereső külföldieknek mégis több mint tíz százaléka egészségügyi célból utazik be. Mi pedig roppant gyógyvízkincsünk ellenére *egy negyedszázad óta nem tudunk kínálattal megjelenni a nemzetközi piacon.*

Három évvel ezelőtt végre *némi fordulat* következett be; biztató kezdetet üdvözölhettünk legalább a Margitszigetet illetően. A kis dunai oázis *napi tizenhatmillió liternyi* — jelenleg komolyabb egészségügyi hasznosítás nélkül elfolyó vagy lakásfűtésre használt — gyógyvizének nemzetközi értékesítésére vállalat alakult, s megkezdődtek első korszerű gyógyszállónk és gyógyfürdőnk létrehozásának munkálatai. S amikor annyi időveszteség után a megvalósítás küszöbére került egy száztízezer forinttal jutalmazott és kiválónak minősített terv, a hibás mechanizmus odagördít egy újabb akadályt: esetleg helytálló érveket helytelen időpontban.

A Sziget egyik veszedelmét részben elhárította a minapi üdvös rendelkezés a légszennyeződés, a zajártalom forrását jelentő autóforgalom korlátozásáról; ugyanakkor *a szigeti gyógyvízkincs nemzetközi értékesítése* tovább halogatásának veszélyét idézte fel az új gyógyfürdőegyüttes körüli ellentmondás két rangos bírálóbizottság között.

Ám csökkentsék a tervezett épületek tömegét, vegyenek le valamit a magasságukból, de olyan mértékben és olyan módon, hogy *a változtatások a létesítmény megvalósításának határidején semmit se módosítsanak.* Elég volt a negyedszázados időveszteségből!

Gyógy-idegenforgalom terén Budapest *abszolút versenyképességű.* A Sziget pedig a legideálisabb terület első nagyszabású gyógyvendégforgalmi intézményünk megteremtésére. *A feladat most a siettetés, a sürgetés* volna, nem a nagy késve megindult kezdeti mozgás lelassítása. A valóban szükségesnek ítélt változtatásokat menetközben kell végrehajtani, s minden olyan beavatkozás nélkül, amely késleltethetné, hogy végre megtegyük az első komolyabb lépést *Budapest elvesztett gyógy-idegenforgalmi szerepének a visszahódítására.*
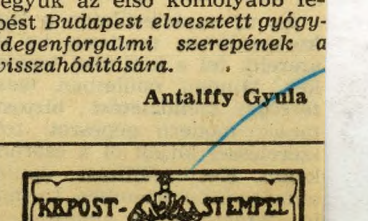
Antalffy Gyula